

ПрАТ ВНЗ « МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Придунайська філія

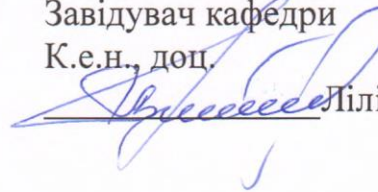
Кафедра економіки та менеджменту .

МАУП

Затверджую
Директорка ІФ ПрАТ «ВНЗ МАУП»
д.п.н. проф. Тамара ГУМЕННИКОВА
“07” вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
Протокол № 1 від 07 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри
К.е.н., доц.

Лілія БОДЕНЧУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK21 Історія менеджменту

спеціальності:

073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня:

бакалавр
(шифр і назва спеціальності)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

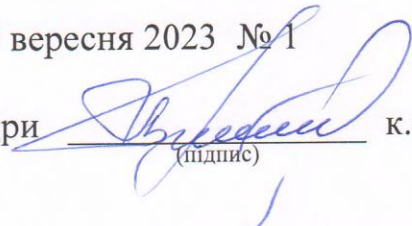
Куля Ірина Федорівна ст.викладачка кафедри економіки та менеджменту

Викладач:

Куля Ірина Федорівна ст.викладачка кафедри економіки та менеджменту

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від 07 вересня 2023 №1

Завідувач кафедри к.е.н. доцент Лілія БОДЕНЧУК
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 073 «Менеджмент»

07.09.2023 р.

Керівник (гарант) освітньої програми к.е.н. доц. Ліганенко І.В.
(підпис)

Силябус перевірено к.е.н. доц. Ліганенко І.В.
(підпис)

07.09.2023 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

Загальні відомості

Назва дисципліни	Історія менеджменту
Викладач (-і)	Куля Ірина Федорівна
Портфоліо викладача (-ів)	http://izmail.maup.com.ua/
Контактний тел.	067-519-24-21
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Консультації згідно графіку

1. Анотація

Дисципліна «Історія менеджменту» спрямована на вивчення виникнення управління і застосування на практиці наукових підходів, принципів і методів, що забезпечують стійку, надійну, перспективну і ефективну діяльність.

Менеджмент як галузь людської діяльності виник та розвивається у зв'язку з необхідністю з'ясувати, чому одні організації досягають успіху, а інші занепадають, зазнають розорення.

Сьогодні під менеджментом мають на увазі управління будь-яким соціальним об'єктом, володіння майстерністю управління, високий професіоналізм, що поєднує в одній особі власника й організатора виробництва, який забезпечує його високу ефективність і продуктивність.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Сформувати у студентів сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання:

- Сутність основних понять і категорій менеджменту;
- історія розвитку менеджменту;
- принципи, функції та методи менеджменту;
- суть організації;
- взаємозв'язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
- організація взаємодії та повноважень;
- прийняття управлінських рішень;

3. Формат курсу:

очний (*offline*).

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною:

Таблиця 2

Компетентність	Ступінь сформованості
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері організації трудових процесів або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК16. Здатність виявляти і вирішувати проблеми, приймати і обґрунтовувати рішення.
Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції	ФК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

- ПРН – 3 Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства
- ПРН – 7 Виявляти навички організаційного проектування

5. Опис навчальної дисципліни:

Таблиця 3

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	Денна
<i>Історія менеджменту</i>	
Курс	1
Семестр	2
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Лекції	20
Практичні та семінарські заняття	14
Самостійна робота	56
Форма семестрового контролю	<i>Екзамен</i>

6. Статус дисципліни:

Обов'язкова дисципліна професійної підготовки (шифр ОК21)

7. Пререквізити:

Історія України, економічна теорія, теорія організації, менеджмент.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті :www.rada.gov.ua/laws
2. Програмне забезпечення для доступу на сайт онлайн курсів <https://prometheus.orq.ua/>
3. Програмне забезпечення для доступу на офіційний сайт статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Програмне забезпечення для доступу на офіційний сайт Міністерства фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk>
5. Програмне забезпечення для доступу на офіційний сайт НБУ <https://bank.oov.ua/>
6. Програми Microsoft Office Excel та Microsoft Office Word.

9. Політики курсу:

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;8

- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, с обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Історія менеджменту», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Схема курсу:

Таблиця 4

№ теми	Назва теми	денна форма			
		всього	в тому числі		
			л	пр	с.р.
МОДУЛЬ 1					
ЗМ 1. Теоретичні основи курсу					
1	Управлінська думка та практика ранніх цивілізацій Сходу	7	2	1	4
2	Управлінська думка та практика в європейській цивілізації (доіндустріальний період)	7	2	1	4
3	Промислова революція та її вплив на розвиток менеджменту	9	2	1	6
4	Піонери менеджменту в індустріальній системі	9	2	1	6
5	Становлення та розвиток школи наукового менеджменту.	9	2	1	6
6	Становлення адміністративної теорії	9	2	1	6
7	Вклад соціальних наук в розвиток наукового менеджменту	10	2	2	6
8	Зародження вітчизняного наукового менеджменту	10	2	2	6
9	Становлення школи людських відносин	9	2	1	6
10	Синтетичні та комплексні підходи до менеджменту	9	2	1	6
11	МКР	2		2	
	РАЗОМ ЗА КУРСОМ	90	20	14	56

11. Система оцінювання навчальних досягнень:

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і поєднує в собі два напрями:

- опитування лекційного матеріалу,
- перевірка самостійної роботи студента.

Зважаючи на це, використовуються такі форми поточного опитування:

- переказ лекційного матеріалу;
- тестування;
- заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією;
- заслуховування інформації про науково-дослідницьку роботу;
- реферати.

Система оцінювання аудиторної роботи.

Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за десятибальною (національною) шкалою.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; усна доповідь; доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз джерельної та монографічної літератури; письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо); самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

Таблиця 6

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
1	2
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

1	2
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми

1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами):

Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.

1 бал нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

Критерії оцінювання СРС:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- Слайди до презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми – 10 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - **30 балів**.

12. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Таблиця 7

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота (або тестування)	Критерії оцінювання
1	2
23-25	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань

1	2
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

13. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит. Студенти готують текст наукового проекту та усну мультимедійну презентацію. Тематика проектів має відображати проблематику досліджень. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. Робоча навчальна програма дисципліни).

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання з програмного матеріалу навчальної дисципліни і набуття певних компетентностей в цілому:

- володіння теоретичними знаннями про теорію і практику управління;
- здатності системного творчого використання набутих знань;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань з організації управління;
- повнота, якість і точність виконання розрахунків тощо.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Історія менеджменту» здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності, поточного контролю та екзамену.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань, вмінь та навичок, семестровий контроль (екзамен) здійснюється в комбінованій формі: письмовий - за екзаменаційними білетами або з використанням тестових форм та комп'ютерних технологій та співбесіда із студентом.

14. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Умови і причини зародження професійного менеджменту.
2. Особливості менеджменту в цивілізаціях Сходу
3. Організація управління в Стародавній Месопотамії (відповідно в стародавніх Єгипті, Греції, Римі, Індії та Китаї).
4. Вплив культурного середовища на розвиток теорії і практики менеджменту.
5. Управлінські ідеї в працях Н. Макіавеллі.
6. Промислова революція та її вплив на практику управління.
7. Менеджмент як фактор виробництва.

8. Промислова революція і проблема підготовки персоналу.
9. Піонери менеджменту в індустріальну епоху.
10. Особливості розвитку професійної освіти в окремих країнах (США, Великобританія, Франція, Німеччина, Японія, Китай, Росія та ін).
11. Ф. Тейлор і становлення наукового менеджменту.
12. Ф. Тейлор і організована праця.
13. Г. Еммерсон і підвищення продуктивності праці.
14. Внесок Ч. Беббіджа в розвиток теорії та практики управління і управлінської праці.
15. А. Файоль і його роль у створенні теорії сучасного менеджменту.
16. Вплив А. Файоля на розвиток системи підготовки менеджерів.
17. Проблема взаємовідносин підприємців і профспілок у працях класиків менеджменту.
18. Розвиток принципів менеджменту теоретиками і практиками управління.
19. Управлінські ідеї в працях М. Вебера.
20. Хотюрнське дослідження та становлення школи людських відносин.
21. Теорія мотивації А. Маслоу.
22. Людський фактор в управлінні (Дж. Морено і К. Левін).
23. Філософія управління в роботах М. П. Фоллет.
24. Історія розвитку державного управління в Росії (формування наказової системи, реформи Петра I, Катерини II, реформи 1861-1874 р.р.).
25. Спроби створення зразкових аграрних господарств в Україні після скасування кріпосного права (А. Фет та ін.) .
26. Розвиток теорії управління радянськими і російськими вченими і практиками.
27. Особливості європейської моделі менеджменту.
28. Особливості американської моделі менеджменту.
29. Особливості японської моделі менеджменту.
30. Перспективи розвитку сучасного менеджменту.

15. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

16. Рекомендовані джерела (література):

1. Венцева Н.О. Державно-громадське управління освітою за часів Центральної Ради. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ. 2020. Вип.1. С.21-29.
2. Ковтун Н. С., Літовченко Б. В. Історія вчень менеджменту. Практикум : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019.
3. Кундицький О.О. Менеджмент: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім І. Франка, 2021. 316 с.
4. Левківський М. Історія педагогіки. Підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 380 с.
5. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика : навч. посібник / Ю. Палеха, Г. Мошек, Київ : Ліра-К, 2019. 528 с.
6. Підгірна В.Н. Менеджмент: тренінговий курс : навч.практ. Чернівці : Чернів.нац.у-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 160 с.
7. Руденко В. П., Вацеба В. Я., Підгірна В. Н., Цепенда М. В. та ін. Менеджмент туристичної індустрії : підручник у 3-х частинах. Чернівці : ЧНУ, 2019. 504 с.
8. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю., Осьмук Н. Г., Чистякова І. А. Практикум з історії педагогіки: навч.-метод.посіб. [для студ. закл. вищої освіти]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 165 с.